

Het heiligenboek

Dominicus van Guzman. De heilige van de dominicanen Tom Zwaenepoel

Dominicus wordt in 1170 geboren als vierde zoon van de adellijke familie Guzman in Caleruega, bij Burgos in Spanje. Vanaf zijn veertiende studeert hij filosofie en theologie aan de domschool van Palencia. Tijdens de hongersnood van 1191 verkoopt hij zijn dure studieboeken om met de opbrengst de hongerlijders te helpen. Velen volgen zijn voorbeeld. In 1196 wordt hij kanunnik van de kathedraal van Osma. Vervolgens wordt hij als zwerfpredikant naar Zuid-Frankrijk gezonden om de katharen te bestrijden. Die hangen het dualisme aan, beschouwen alle materie als slecht en verwerpen grote delen van de Bijbel. Tegendeze middeleeuwse sekte, die door een armoedige levenswandel en streng vasten een grote aantrekkingskracht heeft, ontkeet paus Innocentius III een heuse kruistocht (1208).

Met enkele vrienden sticht Dominicus in Prouille bij Toulouse een missiestation met een kerkgebouw (1206). Later volgt een vrouwenhuis, waarin trouwe katholieke en bekeerde kathaarse vrouwen zich ontfermen over de opvoeding en het onderwijs van meisjes. Deze instelling groeit uit tot het eerste klooster van de latere dominicanessen (1217). In 1215 sticht Dominicus in Toulouse de orde van de dominica-

nen of predikbroeders (predikheren), die hij bewust vestigt in de intellectuele centra van zijn tijd: Parijs, Madrid en Bologna. Terwijl Dominicus in Noord-Italië preekt, zendt hij zijn eerste monniken uit over Frankrijk, Spanje en Italië om op hun beurt te prediken en kloosters te stichten. In 1216 keurt paus Honorius III zijn orde goed. Uitgeput sterft Dominicus in 1221 in Bologna tijdens een missiereis. „Jullie mogen niet wenen. Na mijn dood zal ik jullie meer van nut zijn en jullie doeltreffender ondersteunen dan tijdens mijn leven.” Met die woorden nam Dominicus afscheid van zijn geliefde medebroeders.

Dominicus werkt, studeert, bidt, preekt en sticht klooster na klooster. Hij inspireert mensen door zijn opgewekte aard, groot organisatietalent, onbuigzame wil en geconcentreerde ernst, die vooral in de intensiteit van zijn gebeden tot uitdrukking komt. Uit het religieuze zwijgen en de dialoog met God put hij spirituele kracht voor zijn taken. De stilte voedt zijn innerlijke leven, studie, gebed en vrede. Behalve het persoonlijke geloofsgesprek staat bij Dominicus de prediking centraal. Een voorwaarde voor een goede en overtuigende preek die gelovigen versterkt en ongelovigen bekeert, is behalve

de voorbeeldige leefwijze ook de wetenschappelijke argumentatie en scherpzinnige redenering. Daarom hecht Dominicus veel belang aan een gedegen opleiding, in het bijzonder de studie van theologie en filosofie. Omdat hij met eigen ogen moest vaststellen dat de katharen met hun hoog vormingsniveau succes oogsten, laat hij zijn medebroeders theologie studeren aan de Sorbonne en canoniek recht aan de universiteit van Bologna. Twee van de beroemdste geleerden van de middeleeuwen zijn niet toevallig dominicanen: Albert de Grote en Thomas van Aquino.

Dominicus wil geen bisschop worden, omdat hij in de verdediging van de orthodoxe leer en de bekering van de ketters zijn levenstaak ziet. Zoals de naam ‘dominicaan’ (Domini canes, honden van de Heer) laat vermoeden, maakt hij ‘jacht’ op ‘ketterbuit’. Hij wil de katholieke Kerk verdedigen tegen alle aanvallen van buitenaf en herstellen wat verloren is. Ook de cisterciënzers streven dat doel na, maar hebben weinig succes door hun gerieflijke optreden dat in strijd is met de sobere leefwijze van de katharen. Dominicus distantiëert zich van hooghartige optredens met luxueuze uitstraling en kiest voor bescheidenheid,

karige kledij en volharding in het vasten. Na het eerste generaal kapittel in 1220 moeten de monniken afstand doen van alle bezittingen, vaste inkomens en handenarbeid. Voortaan zijn ze aangewezen op de mildheid van het volk. Daardoor verandert de predikerorde in een bedelorde, een gemeenschap van ‘apostels van de arme Christus’. Tot op zijn sterfbed vraagt Dominicus van zijn medebroeders uitdrukkelijk liefde, deemoed en vrijwillige armoede.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

5 maart, 16.43 uur, Canvas. Zesde aflevering van *Land in de kering*, negendelige serie thematische documentaires over ingrijpende veranderingen in ons land. Vandaag staat *Jeugd* centraal.

6 maart, 15.46 uur, Canvas. *Te gek!?* van de *Tour 2013*, documentaire over jongdementie. In de zomer van 2013 vertrekt de organisatie Te Gek!? met vier mannen met jongdementie naar Zuid-Frankrijk om er, in het spoor van de Tour de France, de Mont Ventoux en Alpe d’Huez te beklimmen.

6 maart, 20.40 uur, VRT één. Tien-de aflevering van *Via Annemie*. Vanavond deel 2 van *Verliefd op Christus*. Annemie Struyf leeft een week lang mee met de Tibériadegemeenschap in de Ardennen.

6 maart, 22.30 uur, VRT één. Aflevering 3 van *Ooit komt het goed*. Vier dappere jeugdige werkkzoekenden proberen acht weken lang op de meest uiteenlopende manieren aan een baan te geraken.

8 maart, 13.53 uur, Canvas. Herhaling van de Braambosuitzending van vorige zondag met de *Fairste kerk van Vlaanderen* en *De kracht van het geloof* met arts Dirk Teuwen.

De vrome kudde

Stoer Ingezonden door Wendy Van Doren

Arizona 1889. Een cowboy stapt met veel misbaar de saloon binnen. Hij drinkt een glas en verlaat de zaak. Enkele tellen later staat hij weer binnen en roept:

- Als ik niet snel mijn paard terug heb, gebeurt er hetzelfde als in 1880!

Het wordt ijzig stil in de saloon. Uiteindelijk waagt iemand het toch:

- Wat is er dan gebeurd in 1880?

Zegt de cowboy:

- Toen ging ik maar te voet naar huis...

Beleefd Ingezonden door Cyriel Nijs

Een ambtenaar geniet van een kop koffie. De kantinejuffrouw beleefd:

- Wilt u nog een tweede kopje?

Antwoordt de man:

- Neen, dank u wel, anders kan ik vanmiddag niet slapen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen...

Kent u er nog een leuke? **KERK & leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

waterkering verzinsel	8	hert peulvrucht	rechtstreeks	gat in een muur	visgerei	wasbak
				oevergewas huidsmeer		6
inspanning					bovenmatig schouwburg	
preekstoel	tropische boom	stevig teken			1	niet rijk
		4		vestibule titel		
slurfdier	lang stuk hout		roofvogel paard			vinger
		2		groot ongeluk snavel		
camera-merk				7	deel v.e. mast	en omstreken
dierengeluid grasstengel		vredig				5
	3		bouwstijl			

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: **GRASKANT**

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---